

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ไกรนุช ศิริพูล. เที่ยววัดไทยในจังหวัดสมุทรสงคราม. (ม.ป.ท.), 2547.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพมหานคร : โครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนที่สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพมหานคร : โครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548.

คณะอนุกรรมการด้านที่ดินและน้ำ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. นิเวศสามน้ำ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2547.

จังหวัดสมุทรสงคราม. ประวัติมหาดไทยของอำเภออัมพวา พ.ศ.2516. วารสารสมุทรสงคราม, 4 (พฤษภาคม 2517) : 18-30.

จังหวัดสมุทรสงคราม. ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรพัฒนา, 2516.

จังหวัดสมุทรสงคราม. เอกสารบรรยายสรุปจังหวัดสมุทรสงคราม ปี พ.ศ.2516. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

จ่านงค์ อธิวัฒน์สิทธิ์. ประวัติแนวความคิดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. บ้านกับเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

เฉลิม รัตนทัศนีย์. วิวัฒนาการศิลปสถาปัตยกรรมไทยพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง (มหาชน), 2539.

คารณี ถวิลพิพัฒน์กุล. กระบวนการเป็นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เดิมศักดิ์ ภาณุวรรณ. ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของชุมชนริมน้ำในคลองบางกอกน้อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.

- พรรณี บัวเล็ก. ลักษณะของนายทุนไทยในช่วงระหว่าง พ.ศ.2457 - 2482 บทเรียนจากความรุ่งโรจน์สู่
โศกนาฏกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พันธกิจ, 2545.
- ไพฑูรย์ ปิยะकर्ณ. ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.
- รัชนีกร เศรษฐโช. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- ราตรี โดเพ่งพัฒนา. ตลาดน้ำ : วิถีชีวิตของเกษตรกรภาคกลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2543.
- รายงานเพาะปลูกเมืองสมุทรสงคราม ศก 130. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- ฤทัย ใจจงรัก. เรือนไทยเดิม. กรุงเทพมหานคร : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2518.
- วีระ เทพकर्ณ. น้ำตลมะพร้าว : ความหวานจากภูมิปัญญาไทย. นนทบุรี : ไทยร่มเกล้า, 2547.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. ชีวิต วัฒนธรรม กับความเชื่อในสังคมไทย. ใน เอกวิทย์ ฌ ถलग (บรรณาธิการ),
มองอนาคต : บทวิเคราะห์เพื่อการปรับเปลี่ยนทิศทางการสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ
ปัญญาไทย, 2536.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นบ้านยี่สาร ใน วัลย์ลักษณะ ทรงศิริ และคณะ
(บรรณาธิการ) สังคมและวัฒนธรรมชุมชนคนยี่สาร. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2542.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. ลุ่มน้ำแม่กลอง : พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์
พรินติ้งเซ็นเตอร์, 2536.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. สยามประเทศ : ภูมิหลังของประเทศไทยตั้งแต่ยุคคึกคักค้าบรพจนถึงสมัยกรุงศรี
อยุธยาอาณาจักรสยาม. สุจิตต์ วงษ์เทศ (บรรณาธิการ), กรุงเทพมหานคร : พิมพ์
พรินติ้งเซ็นเตอร์, 2534.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม. เอกลักษณ์ไทยจังหวัดสมุทรสงคราม. (ม.ป.ท), 2525.
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม
ตามแผนปฏิบัติการ 21. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมาธิการว่าด้วยการพัฒนาแบบยั่งยืน,
กรุงเทพมหานคร : แผนวิชานอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล, 2543.
- สนิท สมัครการ. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม. กรุงเทพมหานคร :
โอเคียนสโตร์, 2538.
- สภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. ใต้ฟ้าเมืองแม่กลองสมุทรสงคราม.
นครปฐม : ชูติพงษ์ออฟเซท, (ม.ป.ป.).
- สมใจ นิ่มเล็ก. สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น : เรือนชาวสวน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2545.
- สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. รายงานตรวจราชการเมืองราชบุรีและเมืองสมุทรสงคราม รศ.117
วารสารศิลปากร 15 (มีนาคม 2515) : 15-21.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม : แนวทางศึกษา วิเคราะห์ และวางแผน.
ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาชนบท : วิธีการวิจัย ทฤษฎี และการเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบทไทย.
 ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.
- สันติ มลิทอง. น้ำตาล – น้ำตาล. วารสารสมุทรสงคราม, 4 (กันยายน 2517) : 13-20.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. การจัดทำข้อมูลสถิติเพื่อการพัฒนา อบต.
พ.ศ.2547. (ม.ป.ท.), 2547.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. น้ำ : บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- สุรจิต ชिरเวทย์ (บรรณาธิการ). น้ำตาลบางช้าง ใน ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ สมุทรสงคราม.
 กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ สมุทรสงคราม, 2545.
- สุรจิต ชिरเวทย์. คนแม่กลอง. กรุงเทพมหานคร : ส.เอเชียเพรส (1989), 2547.
- สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. รากฐานแห่งชีวิตกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมู่บ้าน, 2533.
- อนุสรณ์ อุณโณ และคณะ. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยสืบสร้างประวัติศาสตร์วัฒนธรรมอัมพวา
สวนนอก ตำบลบางนางลี่. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.
- อมรา พงศาพิชญ์. วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อรศิริ ปาณินท์. บ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่น. กรุงเทพมหานคร : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2538.
- อาภรณ์ จันทร์สมวงศ์. วิถีชีวิตและสวนไทยในบริบทการพัฒนา : กรณีศึกษาชุมชนชาวสวนในจังหวัด
สมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. ภาวะการผลิตและการค้ำน้ำตาลมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามและสมุทรสาคร.
 (ม.ป.ท), 2511.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของชาวบ้านไทย : ภาพรวม
ภูมิปัญญาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริมติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2545.

ภาษาอังกฤษ

- A.L. Kroeber and Talcott Parsons. The Concepts of Culture and Social System. In American Sociological Review, 23, 5, (1958).
- Albert J. Reiss. The Sociological Study of Communities. In Rural Sociology. 24, 4, (1959).
- Alex Inkeles. The Modernization of Man. New York : Basic Book, 1973.
- Amos Rapoport. Human Aspect Urban Form. Oxford : Pergamon Press, 1977.
- Ankie M.M. Hoogvelt. The Sociology of Developing Societies. London : The Macmillan Press, 1978.
- C.A Doxiadis. Action for Human Settlements. New York : W. W. Norton & Company, 1976.

- Chapin, Stuart F., Urban Land Use Planning. U.S.A : University of Illinois Press, 1972.
- Chaweewan Denpaiboon. Transformation by Modernization of the Traditional Waterfront Settlements in the Context of their Coexistence with the Aquatic Environment : A Case Study of Raft Houses and Pillar Houses in Thailand. Doctor of Philosophy, Kyoto University, Japan, 2001.
- Clout, H.D., Rural Geography : An Introduction Survey. Oxford : Pergamon Press, 1972.
- Darane Thavinpipatkul. The Study of Social Change in Rural Communities : A Case Study in The Central Region of Thailand. Doctor of Philosophy, The Florida State University, USA, 1983.
- David E. Apter. Some Conceptual Approaches to the Study of Modernization. New Jersey : Prentice-Hall, 1968.
- Dennis E. Poplin. Communities : A Survey of Theories and Method of Research. New York : The Macmillan Company, 1972.
- Durkheim Emile. On the Division of Labor in Society. New York : The Macmillan Company, 1993.
- Edward W. Soja and Richard J. Tobin. The Geography of Modernization : Paths, Patterns and Processes of Spatial Change in Developing Countries. In Third World Urbanization. Janet Abu-Lughod and Richard Hay, Jr. (Editor), Chicago : Maaroufa Press, 1977.
- Ferdinand Tonnies. Community and Society : Gemeinschaft and Gesellschaft. (Trans and edit by Charles P. Loomis), East Lansing, Michigan : The Michigan State University Press, 1957.
- Francis R. Allen. Socio - Cultural Dynamics. New York : The Macmillan Company, 1971.
- Frederick Arthur Neal. Narrative of Residences in Siam. London, 1852.
- G.Hunter. Modernization Peasant Societies. London : Oxford University Press, 1969.
- George A. Hillery Jr., Definitions of Community Area of Agreement. In Rural Sociology. 20, (June, 1955).
- Gerald Burke. Townscape. Great Britain : Pelican Book, 1976.
- Glenn T. Trewartha. Geography of Population World Pattern. New York : John Wiley & Sons, 1969.
- Gordon J. Drenzo. Human Social Behavior : Concepts and Principle of Sociology. Florida : Holt Rinehart and Winston, 1990.
- Harry L. Garnham. Maintaining The Spirit of Place : A Process For The Preservation of Town Character. Mesa Arizona : PDA Publishers Corporation, 1985.
- J.E. Spencer and W.L. Thomas. Introduction Culture Geography. New York : John Wilky & Sons., 1978.
- Joseph H. Himes. The Study of Sociology. New York : Scott Foresman and Company, 1968.
- Kaempfer Engelbert. A Description of The Kingdom of Siam 1960. Bangkok : White Orchid Press, 1987.
- Karl Marx. Capital. New York : Dutton, 1930.

- Kelvin Lynch. The Image of The City. U.S.A : The M.I.T. Press, 1960.
- Leong G.C. and Morgan G., Human and Economic Geography. Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1982.
- Maclver, R.M. and Charles H. Page. Society : An Introduction Analysis. London : Macmillan, 1967.
- Malone Patrick. City Capital and Water. London : Routledge Press, 1996.
- Michael Carr. Patterns : Process and Change in Human Geography. London : Memillan Education, 1989.
- Neil J. Smelser in Myron Weiner. Modernization. New York : Basic Book, 1966.
- Nid H. Shiranand. The Contemporary Thai City as an Environmental Adaptation. Bangkok, 1989.
- Nisbet Robert. Social Change. New York : Harper Torchbooks, 1972.
- Paul D. Spreiregen. Urban Design : The Architecture of Town and Cities. New York : McGraw Hill, 1965.
- Rapoport Amos. Humanity Culture and Social Life. In Tim Ingold (editor), Companion Encyclopedia of Anthropology. New York : Routledge, 1994.
- Reginald G. Golledge and Robert J. Stimson. Activities in Time and Space. in Spatial Behavior : A Geographic Perspective. New York : The Guilford Press, 1997.
- Richard P. Appelbaum. Theories of Social Change. Chicago : Markham Publishing Company, 1970.
- Robert M. Maclver. Society : Its structure and Changes. New York : Ray Long & Richard R. Smith, 1931.
- Robinson. Geography for Business Studies. London : Macdonald & Evan, 1972.
- Roland L. Warren. The Community in America. In New Perspectives on the American Community. Homewood, Illinois : The Dorsey Press, 1983.
- Rossi Aldo. The Architecture of The City. U.S.A. : The M.I.T. Press, 1999.
- S. N. Eisenstadt. Tradition Change and Modernity. New York : A Wiley – Interscience Publication, 1973.
- Schulz Norberg. Existence Space and Architecture. New York : Praeger, 1971.
- Stanley A. Hertzler. Technology Growth & Social Change Achieving Modernization. U.S.A. : Federick A. Praeger Publishers, 1969.
- Steven Vago Social Change. New York : Holt Rinehart and Winston, 1980.
- U.N. Center for Habitat Study. An Approach to the Handling Settlement Information. Nairobi, Kenya, 1982.
- Walt Rostow. The Stage of Economic Growth. New York : Cambridge University Press, 1961.
- Wilbert E. Moore. Social Change. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1963.
- Wilbert E. Moore. Motivational Aspect of Development. In Social Change, Edited by Etzioni-Halevy and Amitai Etzioni , New York : Basic Book, 1973.
- William F. Ogburn. Social Change. New York : B.W. Huebsch, 1922.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants)

ผู้ให้สัมภาษณ์	อายุ (ปี)	สถานภาพ / อาชีพ / ที่อยู่	วันที่สัมภาษณ์
คุณสมพิศ ธนุรเวท	-	อาจารย์โรงเรียนดาวรานุกูล จ.สมุทรสงคราม	15 มี.ค. 2548
คุณวิรัตน์ ปิ่นสุวรรณ	-	เจ้าของร้านปิ่นสุวรรณเบญจรงค์ ต.บางช้าง	10 พ.ค. 2548
คุณพิชญ แก้วกฤษ	37	ช่างเขียนลายปิ่นสุวรรณเบญจรงค์ ต.บางช้าง	10 พ.ค. 2548
คุณขวัญฤทัย ปานประทีป	46	ทำสวนตาล + เลี้ยงตาล หมู่ 11 ต.ท่าคา	15 มี.ย. 2548
คุณสนั่น ถิตตยานุรักษ์	63	ประธานชุมชนตลาดอัมพวา + ร้านศรีอัมพวา	18 พ.ค. 2548
คุณบุญเกิด เจียมปรีชา	78	ร้านขายยาสวรรค์โฮสเทล ชุมชนตลาดอัมพวา	18 พ.ค. 2548
คุณสุวนิช เจนจิตต์วรภัณฑ์	60	ร้านขายยาไทยนำโฮสเทล ชุมชนตลาดอัมพวา	18 พ.ค. 2548
คุณบารมี ต่างประเสริฐ	44	เจ้าของทิพย์บารมีเบญจรงค์ หมู่ 7 ต.บางช้าง	18 พ.ค. 2548
คุณอนงค์ กฤตนันท์	69	ทำสวนไม้ผล + Home stay เลียบนที ชุมชนคลองอัมพวา	19 พ.ค. 2548
คุณอนุวัฒน์ พฤษหัตถพงศ์	47	Home stay บ้านพักแม่อรุณ ริมคลองอัมพวา และ ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ตลาดอัมพวา	19 พ.ค. 2548
คุณทรงศรี ไทยเจียมอารีย์	70	อดีตมีร้านขายกาแฟในตลาดอัมพวา ต.อัมพวา	20 พ.ค. 2548
คุณสมชาย เครือชะเอม	55	รับจ้างทั่วไป ชุมชนริมเขื่อน ต.อัมพวา	20 พ.ค. 2548
คุณนิภา รอดครา	56	ทำกล้วยกวน OTOP 5 ดาว และทำสวนลิ้นจี่ ชุมชนโรงเจ	20 พ.ค. 2548
คุณจิตรารักษ์ กลิ่นจกกล	53	เจ้าของร้านร้านสินเจริญ ชุมชนตลาดอัมพวา	20 พ.ค. 2548
คุณคณิศ ขจรพล	42	นายก อบต.แควอ้อม + ทำสวนส้มโอ ลิ้นจี่	23 พ.ค. 2548
คุณสะอาด พึ่งฉิม	59	กำนันตำบลปลายโพรงพาง + ร้านขายของชำริมคลอง	25 พ.ค. 2548
คุณฉวีภาณุ สุธชินมิตร	43	Home stay ภูมณี + ทำสวนไม้ผล ต.แควอ้อม	23 พ.ค. 2548
คุณปรีชา ศรีอวยสงิม	42	ผู้ใหญ่วบ้าน หมู่ 8 ต.ปลายโพรงพาง + ทำวันมะพร้าว	25 พ.ค. 2548
คุณสุพรชัย ขยก่อง	37	ผู้ใหญ่วบ้านหมู่ 7 ต.ปลายโพรงพาง + สวนมะพร้าว	25 พ.ค. 2548
คุณสมจิตร หมั่นเดช	51	ขายทองม้วน (แม่บุญมา) ทางเข้าวัดจุฬามณี	27 พ.ค. 2548
คุณสิงห์ แสงจันทร์	73	ตรวจคณะศ.จุฬาลักษณ์ + ทำบ้านทรงไทยจิ๋ว ต.บางช้าง	27 พ.ค. 2548
คุณฉ้ออน ชิดภาษา	61	ร้านขายของชำ + อาหารตามสั่ง หมู่ 1 ต.วัดประดู่	28 พ.ค. 2548
คุณวิม นาคสวาท	52	ผู้ใหญ่วบ้านหมู่ 2 ต.วัดประดู่ + ทำสวนไม้ผล	28 พ.ค. 2548
พระยงยุทธ	-	ผู้ดูแลศูนย์สาธิตหัตถกรรมไทยโบราณ วัดประดู่	28 พ.ค. 2548
คุณพลอย ปานมา	65	สมาชิก อบต.วัดประดู่ หมู่ 3 ทำสวนมะพร้าว	28 พ.ค. 2548
คุณวารี แสงขาว	40	ทำล้างมะพร้าว หมู่ 2 ต.วัดประดู่	28 พ.ค. 2548
หลวงพ่อด่าง	-	เจ้าอาวาสวัดอินทาราม ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา	29 พ.ค. 2548
คุณเพ็ญสุรศรี ตานานุประวัติ	50	Resort บ้านสวนริมน้ำเพ็ญสุรศรี หมู่ 9 ต.เหมืองใหม่	29 พ.ค. 2548
คุณลิขิต สิงห์จันทร์	61	Home stay บ้านสุภาณี + ทำสวนลิ้นจี่ หมู่ 7 ต.เหมืองใหม่	29 พ.ค. 2548
คุณทองหยิบ แก้วนิลกุล	66	ผู้ใหญ่วบ้านหมู่ 9 ต.เหมืองใหม่ ทำ Home stay (กลุ่มแม่บ้านเทิดไท้โฮมสเตย์)	29 พ.ค. 2548

ผู้ให้สัมภาษณ์	อายุ (ปี)	สถานภาพ / อาชีพ / ที่อยู่	วันที่สัมภาษณ์
คุณนวลศรี ลิขิตตานันทพงษ์	68	ทำล้งมะพร้าว หมู่ 4 ต.สวนหลวง	30 พ.ค. 2548
คุณสมใจ แก้วประเสริฐ	55	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 15 ต.สวนหลวง + ประธานกลุ่มตักกุ้ง	30 พ.ค. 2548
คุณสิงห์ ภูสุวรรณ	52	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ต.สวนหลวง + เคี้ยวตาล + ทำสวนผสม	30 พ.ค. 2548
คุณทองใบ กันตุม	70	ทำสวนส้มโอ, มะพร้าว หมู่ 10 ต.สวนหลวง	31 พ.ค. 2548
คุณเฉลียว ประชานิยม	81	อดีตทำสวนตาล + เคี้ยวตาล หมู่ 11 ต.ท่าคา	1 มิ.ย. 2548
คุณไทร ธรรมสวัสดิ์	69	อดีตทำสวนตาล + เคี้ยวตาล หมู่ 11 ต.ท่าคา	1 มิ.ย. 2548
คุณตันติ สุขทวี	69	ทำสวนมะพร้าวตาล หมู่ 5 ต.ท่าคา	1 มิ.ย. 2548
คุณอำนาจ แม้นจำรัส	44	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต.ท่าคา + ทำสวนมะพร้าว	1 มิ.ย. 2548
คุณจรูญ เจือไทย	65	ประธานกลุ่มอนุรักษ์คลองน้ำท่าคา หมู่ 2 ต.ท่าคา	1 มิ.ย. 2548
คุณณรงค์ ธรรมสวัสดิ์	54	กำนันตำบลท่าคา + ร้านขายของชำ	1 มิ.ย. 2548
คุณวันดี คายดา	28	ทำล้งมะพร้าว หมู่ 13 ต.สวนหลวง	3 มิ.ย. 2548
คุณชัยยันต์ อยู่ศิริ	57	นายก อบต.สวนหลวง + Home stay บ้านคาหลา	3 มิ.ย. 2548
คุณสมฤทธิ วงษ์สวัสดิ์	40	กำนันตำบลบางนางลี่ ทำสวนตาล + เคี้ยวตาล	5 มิ.ย. 2548
คุณเอก นาคพะวัน	78	สวนส้มโอ + กลุ่มหัตถกรรมว่าวไทย หมู่ 3 ต.บางนางลี่	5 มิ.ย. 2548
คุณประเทือง ปั่นสกุล	52	รับจ้างขับเรือ + ทำสวนส้มโอ หมู่ 2 ต.บางนางลี่	5 มิ.ย. 2548
คุณบุญส่ง เตียวรัตนวรา	63	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ต.บางนางลี่ ทำสวนส้มโอ	5 มิ.ย. 2548
คุณพิศาล นิตย์โต	53	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ต.เหมืองใหม่ ทำสวนส้มโอ และร้านขายของชำริมคลองเหมืองใหม่	8 มิ.ย. 2548
คุณสุภีรัตน์ ปลั่งเจริญผล	-	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางแค	9 มิ.ย. 2548
คุณวันชัย เวชการ	47	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ต.บางแค รับซื้อ + ขายส่งน้ำตาลปีบ	9 มิ.ย. 2548
คุณจรินทร์ จาริยาภรณ์	57	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ต.บางแค + ทำสวนส้มโอปลอดสารพิษ	9 มิ.ย. 2548
คุณสุรพล กล้ากลิ่น	50	ประธานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลอัมพวา	10 มิ.ย. 2548
คุณอมรา ลิ้มนิยชมธรรม	50	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ต.ท่าคา และเคี้ยวตาล	15 มิ.ย. 2548
คุณเพียงพร ชัยวัฒน์	68	อดีตข้าราชการครู ชุมชนหัวแหลม ต.อัมพวา	17 มิ.ย. 2548
คุณเสมอ บุญมีคำ	45	รับซื้อกุ้งแม่น้ำ ชุมชนหัวแหลม ต.อัมพวา	17 มิ.ย. 2548
คุณสถาพร รักจิต	45	ตักกุ้ง ชุมชนหัวแหลม ต.อัมพวา	17 มิ.ย. 2548
คุณวิศิษฎ์ บ่อสารคาม	44	เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภออัมพวา จ.สมุทรสงคราม	17 มิ.ย. 2548
คุณมธุรดา ลินมุล	-	เจ้าหน้าที่พัฒนาการอำเภออัมพวา จ.สมุทรสงคราม	18 มิ.ย. 2548
คุณประภา เกิดแก้ว	44	ทำสวนตาล และเปิดนวดแผนไทย หมู่ 12 ต.ท่าคา	15 มิ.ย. 2548
คุณกรรณิกา แก้วอ่อน	45	ผู้ดูแลคณะหุ่นกระบอกชูเชิดชำนาญศิลป์ และสอนการแสดงหุ่นกระบอก ที่บ้านคนตรี วัดภุมรินทร์	25 มิ.ย. 2548
คุณบุญส่ง วรกุลบรรเจิด	60	Home stay เรือนแพอัมพวา + ร้านโชห่วยริมคลองอัมพวา	27 มิ.ย. 2548
คุณสมาน แก้วละเอียด	57	หัวหน้าวงปี่พาทย์ไทยบรรเลง ต.อัมพวา	29 มิ.ย. 2548
คุณสุรจิต ชีรวทษ์	-	ประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม	30 มิ.ย. 2548
คุณพัชโรดม อุสุวรรณ	-	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอัมพวา	30 มิ.ย. 2548

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

หัวข้อวิจัย : การเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดของชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในพื้นที่อำเภออัมพวา จ.สมุทรสงคราม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ของนางสาววิลาวัลย์ ภมรสุวรรณ นิสิตภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบสอบถามชุดนี้ มีด้วยกัน 5 ส่วน ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัว และการอยู่อาศัย
 ส่วนที่ 2 : ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน
 ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นต่อการคงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชุมชนริมน้ำดั้งเดิม
 ส่วนที่ 4 : ความทันสมัยของชุมชนริมน้ำ
 ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ และการพัฒนาชุมชน

ทั้งนี้ โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อเป็นวิทยาทานในการวิจัยเชิงวิชาการ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลา และให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ - นามสกุล ..... อายุ ..... ปี
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 หมายเลขโทรศัพท์ ที่บ้าน : ..... มือถือ (ถ้ามี): .....

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัว และการอยู่อาศัย

- ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้มาตั้งแต่เกิดใช่หรือไม่ ?
  - 1) ใช่ อยู่ที่นี่มาแต่เกิด
  - 2) ไม่ใช่ ย้ายมาอยู่ที่นี่ได้นาน ..... ปี โดยย้ายมาจาก .....
- จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านมีทั้งหมดกี่คน (ตามทะเบียนบ้าน) ..... คน
 ปัจจุบันมีสมาชิก ที่พักอาศัยอยู่ในบ้านของท่าน (รวมท่าน) ..... คน
 มีสมาชิก ที่พักอยู่ในบ้าน และออกไปทำงานนอกชุมชน (แบบเช้าไป-เย็นกลับ) มี ..... คน
 มีสมาชิก ที่ออกไปทำงาน และอยู่อาศัยนอกบ้าน มี ..... คน
 ที่จังหวัดไหนบ้าง .....
- การถือครอง บ้าน ที่ท่านอยู่อาศัยในปัจจุบัน
  - 1) เป็นเจ้าของเอง   2) เป็นผู้อาศัย   3) เป็นผู้เช่า ค่าเช่า .....
- บ้านที่ท่านอยู่อาศัยปัจจุบัน สร้างมาแล้ว ..... ปี มีทั้งหมด ..... หลังคาเรือน (ภายในบริเวณเดียวกัน)

- 5) วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน
 1) ไม้   2) คอนกรีต   3) ไม้ และคอนกรีต   4) อื่น ๆ ระบุ .....
- 6) อาคารบ้านเรือนของท่านมีลักษณะ/รูปแบบทางสถาปัตยกรรม เป็นแบบใด
 1) เรือนเสาสูงทรงไทย / เรือนไทยเดิม   2) เรือนแพเดิม
 3) เรือนแถวไม้ชั้นเดียว   4) เรือนพื้นถื่นยกเสาสูง
 5) บ้านเดี่ยวไม้ 2 ชั้น หรือมากกว่า   6) บ้านทรงร่วมสมัย / สมัยใหม่
 7) อาคารพาณิชย์ / ตึกแถว   8) อื่น ๆ ระบุ .....
- 7) ทิศทางของการวางตัวของอาคารบ้านเรือน
 1) หันหน้าให้สวน   2) หันหน้าให้ถนน (ระบุชื่อ) .....
 3) หันหน้าให้ลำปะโดง / คลอง (ระบุชื่อ) ..... / แม่น้ำ (ระบุชื่อ) .....
- 8) องค์ประกอบของบ้าน และบริเวณรอบบ้านที่ท่านอาศัยอยู่ มีอะไรบ้าง (ถ้ามีใส่ ✓ ในช่องว่าง)
 1) ตัวเรือนอยู่อาศัย   2) นอกชาน/ระเบียงบ้าน   2) เรือนครัว (สร้างแยกจากตัวเรือน)
 4) ใต้ถุนบ้าน   5) ทำน้ำ / ศาลาทำน้ำ   6) ห้องน้ำ (สร้างแยกจากตัวเรือน)
 7) รั้วบ้าน   8) ศาลพระภูมิ   9) เขื่อน / คลังกันคลื่น
 10) อุ้เรือ / ที่จอดเรือ   11) ที่จอดรถ / โรงรถ   12) อื่น ๆ ระบุ .....
- 9) ลักษณะการใช้สอยอาคารบ้านเรือน
 1) อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว   2) อยู่อาศัย และค้าขาย
 3) อยู่อาศัย และเป็นທີ່เก็บของ   4) อื่น ๆ ระบุ .....
- 10) ท่านมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับบ้านเรือนที่ท่านอยู่อาศัยในปัจจุบันนี้
 1) ภาคภูมิใจในรูปแบบของบ้าน   2) ภาคภูมิใจเพราะเป็นผู้ออกแบบ และก่อสร้างเอง
 3) มีคุณค่าด้านจิตใจ เพราะอยู่มานาน   4) ไม่มีความภูมิใจ
 5) อื่น ๆ ระบุ .....
- 11) ที่ผ่านมาท่านปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมอาคารบ้านเรือนที่ท่านอาศัยอยู่ หรือไม่?
 1) ไม่มี   2) มี
ถ้ามี : ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมอะไรบ้าง .....
เพราะอะไร .....
- 12) ในอนาคตท่านมีโครงการที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมอาคารบ้านเรือน หรือไม่?
 1) ไม่มี   2) มี
ถ้ามี : จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมอะไรบ้าง .....
- 13) ในอนาคต ท่านคิดจะย้ายบ้านที่อยู่หลังปัจจุบันนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด ?
 1) คิด เพราะ .....   2) ไม่คิด เพราะ .....
- 14) ท่านคิดว่า สมาชิกในครอบครัวของท่าน (ลูก/หลาน) จะ กลับมาอยู่อาศัยที่บ้านหลังนี้ หรือไม่?
 1) อยู่ต่อ   2) ไม่อยู่ต่อ เพราะ .....

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน

- 15) รายได้หลัก ของครอบครัวท่านมาจากแหล่งใด .....
 และมีรายได้อื่น ๆ มาจาก .....
- 16) ท่านมี ที่ดินทำกิน (สวน) มีพื้นที่ประมาณ ..... ไร่ ..... ตารางวา โดยมีกรรมสิทธิ์เป็น
 1) เจ้าของเอง   2) ผู้อาศัย   3) ผู้เช่า ค่าเช่า .....
- 17) สถานภาพรายได้ในครัวเรือนของท่านเป็นอย่างไร ?
 1) เหลือเก็บ   2) พอกินพอใช้   3) ไม่ค่อยพอ แต่ก็ไม่เป็นหนี้
 4) ไม่พอใช้ต้องกู้ยืมเพื่อใช้จ่าย โดยกู้ยืมเงินจากแหล่งใด .....
- 18) ปัจจุบัน ท่านประกอบอาชีพหลัก คือ
 1) เกษตรกร / ชาวสวน   2) ค้าขาย   3) รับจ้างทั่วไป
 4) ข้าราชการ   5) พนักงานบริษัท   6) อื่น ๆ ระบุ .....
- 19) ท่านรู้สึกอย่างไรกับอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน
 1) เฉย ๆ   2) ภูมิใจ
 3) อยากเปลี่ยนอาชีพ ระบุ .....
- 20) ท่านมี อาชีพเสริม ที่สร้างรายได้ หรือไม่
 1) ไม่มี   2) มี
ถ้ามี : ทำอะไรบ้าง .....
 เหตุผลที่เลือกทำ เพราะ .....

เฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพทำสวน : (ตอบข้อ 21 – 29)

- 21) ก่อนที่ท่านจะมาประกอบอาชีพทำสวน ท่านประกอบอาชีพใดมาก่อน (ในอดีตเคยทำอาชีพอะไรมาก่อน)
 1) ทำสวนอย่างเดียว   2) เคยทำอาชีพอื่นมาก่อน ระบุ .....
- เหตุผลที่เปลี่ยนอาชีพ เพราะ .....
- เมื่อเปลี่ยนอาชีพมาแล้วดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร?
 1) ดีขึ้น เพราะ .....
- 2) ไม่ดีขึ้น เพราะ .....
- 22) ในอดีต พื้นที่ทำกิน/สวนของท่าน เคยปลูกพืชอะไรมาก่อน และเหตุผลที่เปลี่ยน
 1) ไม่ได้ทำอะไร ปล่อยทิ้งไว้เฉย ๆ   2) เคยปลูกพืช ระบุ .....
- เหตุผลที่เปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก เพราะ ..... และเปลี่ยนมาได้นาน ..... ปี
- ปัจจุบัน ในสวนของท่านปลูกพืชอะไรบ้าง .....
- เมื่อเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูกในสวนแล้ว ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร ?
 1) ดีขึ้น เพราะ .....
- 2) ไม่ดีขึ้น เพราะ .....

23) ในอนาคต ท่านมีโครงการที่จะปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงสวน หรือไม่ ?

1) ไม่คิด เพราะ .....

2) คิด เพราะ .....

ถ้าคิด : ท่านจะปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงอะไร .....

24) ครอบครัวยุคของท่านทำ น้ำตาลมะพร้าว หรือไม่ ?

1) ไม่ได้ทำ 2) ปัจจุบันยังทำอยู่

3) ปัจจุบันเลิกทำแล้ว เลิกมาได้ ..... ปี

เหตุผลที่เลิกทำ เพราะ .....

25) ท่านนำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่าย หรือนำออกสู่ตลาด โดยวิธีใด

ลักษณะการกระจายผลผลิต	อดีต	ปัจจุบัน
1) ใส่เรื่อเข้าไปขายที่ตลาดน้ำ	☐	☐
2) ใส่รถนำไปขายเองที่ตลาดในเมือง/ตลาดต่าง ๆ	☐	☐
3) พ่อค้านำรถ / เรือเข้ามารับซื้อถึงหน้าสวน	☐	☐
4) อื่น ๆ ระบุ	☐	☐

26) ในการทำการเกษตร/สวน ท่านใช้สิ่งต่อไปนี้หรือไม่ (ถ้าใช้กรุณาใส่ ✓ ในช่องว่าง)

ชนิด	อดีต	ปัจจุบัน
1) ปุ๋ยคอก / ปุ๋ยอินทรีย์	☐	☐
2) การจ้างแรงงาน / คนงาน	☐	☐
3) ปุ๋ยวิทยาศาสตร์	☐	☐
4) ยาปราบศัตรูพืช / ยาฆ่าหญ้า	☐	☐
5) เครื่องสูบน้ำ / ปั๊มน้ำ	☐	☐
6) เครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ ระบุ	☐	☐

27) ที่ผ่านมามีท่าน ประสบปัญหา ในการประกอบอาชีพทำสวนอะไรบ้าง และมี วิธีการแก้ไขปัญหา นั้นอย่างไร

1) ไม่มี 2) มี

ถ้ามี : ปัญหา คือ .....

วิธีการแก้ปัญหานั้น คือ .....

28) ในอนาคตท่านคิดที่จะ ขายที่ดิน เลิก หรือเปลี่ยนอาชีพการทำสวน หรือไม่ ?

1) ไม่คิด เพราะ .....

2) คิด เพราะ .....

ถ้าคิด : ท่านจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอะไร .....

29) ท่านคิดว่า สมาชิกในครอบครัวของท่าน (ลูก/หลาน) จะ สานต่อ / รับช่วงในการทำสวน หรือไม่ ?

1) ทำต่อ 2) ไม่ทำต่อ เพราะ .....

ถ้าไม่ : พวกเขาจะไปประกอบอาชีพอะไร .....

เฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย หรือบริการ : (ตอบข้อ 30 – 33)

30) ก่อนที่จะมาประกอบอาชีพค้าขายหรือบริการ ท่านประกอบอาชีพใดมาก่อน (ในอดีตเคยทำอะไรมาก่อน)

1) ทำการค้าขาย/บริการมาอย่างเดียว ปัจจุบันค้าขายอะไร .....

สถานที่ที่ประกอบอาชีพ คือ .....

2) เคยทำอาชีพอื่นมาก่อน ระบุ .....

ปัจจุบันทำการค้าขาย หรือให้บริการ อะไร .....

สถานที่ที่ประกอบอาชีพ คือ .....

เหตุผลที่เปลี่ยนอาชีพ เพราะ .....

เมื่อเปลี่ยนอาชีพแล้ว ท่านคิดว่าดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร ?

1) ดีขึ้น เพราะ .....

2) ไม่ดีขึ้น เพราะ .....

31) ที่ผ่านมามีท่าน ประสบปัญหา ในการประกอบอาชีพการบ้างหรือไม่ และมี วิธีการแก้ไขปัญหา นั้นอย่างไร ?

1) ไม่มี

2) มี

ถ้ามี : ปัญหา คือ .....

วิธีการแก้ปัญหานั้น คือ .....

32) ในอนาคตท่านคิดที่จะ เลิกหรือเปลี่ยนอาชีพการค้าขาย / บริการ หรือไม่

1) ไม่คิด เพราะ .....

2) คิด เพราะ .....

ถ้าคิด : ท่านจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอะไร .....

33) ท่านคิดว่า สมาชิกในครอบครัวของท่าน (ลูก/หลาน) จะ สานต่อในอาชีพค้าขาย/บริการ ต่อจากท่าน หรือไม่ ?

1) ทำต่อ

2) ไม่ทำต่อ เพราะ .....

ถ้าไม่ : พวกเขาจะไปประกอบอาชีพอะไร .....

เฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ และอื่น ๆ : (ตอบข้อ 34 – 37)

34) ก่อนที่ท่านจะมาประกอบอาชีพรับจ้าง /รับราชการ ท่านประกอบอาชีพใดมาก่อน

1) ทำอาชีพรับจ้าง / รับราชการ มาอย่างเดียว ทำอะไร .....

สถานที่ทำงาน คือ .....

2) เคยทำอาชีพอื่นมาก่อน ระบุ .....

เหตุผลที่เปลี่ยนอาชีพ เพราะ .....

ปัจจุบันทำอะไร .....

สถานที่ทำงาน คือ .....

เมื่อเปลี่ยนอาชีพแล้ว ท่านคิดว่าดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร ?

1) ดีขึ้น เพราะ .....

2) ไม่ดีขึ้น เพราะ .....

35) ที่ผ่านมามีท่าน ประสบปัญหา ในการประกอบอาชีพ หรือ ไม่ และมี วิธีการแก้ไขปัญหา นั้นอย่างไร ?

1) ไม่มี

2) มี

ถ้ามี : ปัญหา คือ .....

วิธีการแก้ไขปัญหานั้น คือ .....

36) ในอนาคตท่านคิดที่จะ เลิก หรือเปลี่ยนอาชีพ ที่ท่านทำอยู่ หรือ ไม่ ?

1) ไม่คิด เพราะ .....

2) คิด เพราะ .....

ถ้าคิด : ท่านจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอะไร .....

37) ท่านคิดว่า สมาชิกในครอบครัวของท่าน (ลูก/หลาน) จะไปประกอบอาชีพอะไร ?

1) ไม่ทราบ

2) เกษตรกร / ชาวสวน

3) รับจ้างทั่วไป

4) ค้าขาย

5) รับราชการ

6) อื่น ๆ ระบุ .....

ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นต่อการคงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชุมชนริมน้ำดั้งเดิม

38) ท่านคิดว่า ในอนาคต อาชีพการทำสวน ที่มีอยู่ภายในชุมชนของท่านจะเป็นอย่างไร ?

1) เหมือนเดิม

2) เพิ่มขึ้น เพราะ .....

3) ลดลง เพราะ .....

39) ปัจจุบันภายในชุมชนของท่านมี การทำน้ำตาลมะพร้าว เหลืออยู่ ..... ครึ่งเรือน / ราย

และคิดว่าในอนาคตอาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าวนี้จะมีสภาพเป็นอย่างไร ?

1) เหมือนเดิม

2) เพิ่มขึ้น เพราะ .....

3) ลดลง เพราะ .....

40) ในอดีต ท่านใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง หรือ ไม่ ?

1) ใช่

2) ไม่ใช่

41) ปัจจุบัน ท่านยังคงใช้เรืออยู่หรือไม่ ?

1) ใช่

2) ไม่ใช่

ถ้าเลิกใช้แล้ว : เหตุผลที่เลิกใช้เรือ .....

42) ท่านเดินทางออกนอกชุมชน (เข้าไปในเมือง) โดยวิธีการใด ?

1) รถยนต์ส่วนตัว

2) มอเตอร์ไซด์

3) รถโดยสารประจำทาง

4) มอเตอร์ไซด์รับจ้าง

5) เรือโดยสารรับจ้าง

6) อื่น ๆ ระบุ .....

43) ท่านคิดว่า หน้าบ้านของท่านควรจะหันหน้าบ้านออกสู่ถนน หรือแม่น้ำลำคลองตามเดิม

1) หันหน้าสู่ถนนดีกว่า

2) หันหน้าสู่แม่น้ำลำคลองตามเดิมดีกว่า

44) ถ้าตอบหันหน้าออกสู่ถนน เพราะเหตุผลอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) สะดวกในการเดินทาง 2) สะดวกต่อการที่ญาติและแขกจะเดินทางมาเยี่ยม
- 3) สภาพแวดล้อมทางน้ำไม่ดี 4) อื่น ๆ ระบุ .....

45) ถ้าตอบหันหน้าออกสู่แม่น้ำลำคลอง เพราะเหตุผลอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมดี 2) สะดวกในการใช้น้ำทำกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ
- 3) ใช้เป็นพื้นที่โล่ง และเพื่อการพักผ่อน 4) สงบ ร่มเย็น
- 5) สะดวกต่อการเดินทาง 6) อื่น ๆ ระบุ .....

46) ในอดีตและปัจจุบันครอบครัวของท่านใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลองทำอะไรบ้าง (ถ้าใช้ได้ ✓ ในช่องว่าง)

<u>ลักษณะการใช้น้ำ</u>	<u>ในอดีตเคยใช้</u>	<u>ปัจจุบันยังใช้อยู่</u>
1) ต้มกิน และประกอบอาหาร (บริโภค)	☐	☐
2) อาบน้ำ ซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน และอุปกรณ์ต่าง ๆ	☐	☐
3) เป็นแหล่งอาหาร และจับสัตว์น้ำ เช่น ตกปลา ตกกุ้ง	☐	☐
4) ทำการเกษตร (ทำสวน) และรดน้ำต้นไม้ภายในบ้าน	☐	☐
5) การเดินทางติดต่อภายในชุมชน /ละแวกบ้าน	☐	☐
6) การเดินทางออกสู่พื้นที่ภายนอกชุมชน	☐	☐
7) การขนถ่ายสินค้าและลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร	☐	☐
8) การค้าขายทางน้ำ หรือใช้เป็นเส้นทางประกอบอาชีพ	☐	☐
9) พักผ่อนหย่อนใจ (เล่นน้ำ / นั่ง-เดินเล่นริมน้ำ)	☐	☐
10) ใช้งานในช่วงเวลาพิเศษ (การละเล่นทางน้ำ/งานประเพณี ฯลฯ)	☐	☐
11) เป็นที่ระบายน้ำทิ้ง และขยะมูลฝอย	☐	☐

47) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คุณภาพน้ำ ในแม่น้ำลำคลองในบริเวณชุมชนของท่านเป็นอย่างไร ?

- 1) ไม่มีเปลี่ยนแปลง / เหมือนเดิม
- 2) เปลี่ยนแปลงไป

ถ้าเปลี่ยน : เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร .....

มีสาเหตุมาจาก .....

ส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของท่านอย่างไร .....

48) สภาพ ลำปะโดงและคลองสายต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อกันในบริเวณชุมชนของท่านในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ?

- 1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 2) ยังมีความสมบูรณ์ของระบบเครือข่ายลำน้ำคืออยู่
- 3) พอใช้การได้ แต่ไม่ดีเท่าที่ควร 4) ถูกปล่อยให้รกร้าง ขาดการดูแล
- 5) ใช้การไม่ได้แล้ว ถูกขุดกรุก และทับถม 6) เป็นเพียงทางระบายน้ำ
- 7) อื่น ๆ ระบุ .....

- 49) ท่านคิดว่า แม่น้ำลำคลองยังคงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และต่อชุมชนของท่านในปัจจุบันหรือไม่ ?
- 1) ไม่มีความเห็น 2) ไม่มีความสำคัญแล้ว เพราะ .....
- 3) มีความสำคัญ เพราะ .....
- 50) ท่านคิดว่า ควรมี การปรับปรุงสภาพคูคลอง/สภาพแวดล้อมทางน้ำ ในบริเวณชุมชนของท่านหรือไม่ อย่างไร?
- 1) ไม่มีความเห็น
- 2) ไม่ต้องทำอะไร เพราะ .....
- 3) ควร ปรับปรุงอะไร .....
- และควรเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ .....
- 51) ท่านคิดว่า การแก้ไขปัญหาริมตลิ่งพังเสียหาย ควรใช้วิธีใด
- 1) ไม่มีความเห็น 2) ก่อสร้างเขื่อนดิน / ทิ้งหินป้องกัน
- 3) ก่อสร้างเขื่อน คสล. ป้องกัน 4) อื่น ๆ ระบุ .....
- 52) ประเพณีนิยมที่ผู้คนในชุมชนของท่านยังคงทำสืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน มีอะไรบ้าง ?
- 1) ไม่ทราบ 2) ไม่มี 3) มี
- ถ้ามี : สิ่งนั้นคืออะไร .....
- 53) ในปัจจุบันท่านคิดว่า วัฏ ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อผู้คนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร ?
- 1) ไม่มีบทบาท เพราะ .....
- 2) มีบทบาทบ้าง แต่ไม่มากนัก
- 3) มีบทบาทอย่างมาก เพราะ .....
- 54) ชุมชนของท่านใช้วิธีการใดในการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้กับคนในชุมชนได้รับทราบ
ลักษณะแจ้งข่าวสาร	อดีต	ปัจจุบัน
1) พายเรือไปบอกกล่าว	☐	☐
2) การเดินบอกกล่าว	☐	☐
3) จดหมายเวียน	☐	☐
4) หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย	☐	☐
5) โทรศัพท์บอก	☐	☐
6) อื่น ๆ ระบุ	☐	☐
- 55) บริเวณที่มักเป็นศูนย์รวมในการทำกิจกรรม/ประชุม/ร่วมกลุ่มกัน ของผู้คนภายในชุมชนของท่านมากที่สุด คือ
- 1) วัด ระบุ .....
- 2) โรงเรียน ระบุ .....
- 3) อาคารสถานที่ราชการ ระบุ .....
- 4) ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน
- 5) อื่น ๆ ระบุ .....
- 56) ลักษณะกิจกรรมที่ผู้คนในชุมชนของท่านมักมาทำร่วมกัน มีอะไรบ้าง (ยกตัวอย่าง)
- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

57) ท่านมีความเห็นอย่างไรกับการมีส่วนร่วมของผู้คนในชุมชนในปัจจุบัน ?

- 1) ไม่มีความเห็น 2) ไม่สนใจ และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
 3) พอมีส່วร่วมบ้าง 4) สนใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
 5) อื่น ๆ ระบุ .....

58) ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่นี้มีสิ่งใดบ้างที่ สูญหาย ไปจากชุมชนแล้ว (เช่น ขนบประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ)

- 1) ไม่ทราบ 2) ไม่มี
 3) มี สิ่งนั้นคืออะไร .....

59) ท่านคิดว่า อะไรคือ ภาพลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ของชุมชนริมน้ำของท่าน

- 1) ..... 2) .....
 3) ..... 4) .....

60) สิ่งใดที่ ยัง ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ในชุมชนของท่านเหมือนเมื่อครั้งในอดีต (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) อาคารบ้านไม้ทรงไทยริมน้ำ 2) ระบบสวนหย่อม
 3) วิถีชีวิตของผู้คนที่ผูกพันกับสายน้ำ 4) คลอง และระบบเครือข่ายลำน้ำ
 5) เตาตาล และการทำน้ำตาลมะพร้าว 6) ตลาดน้ำ
 7) การละเล่น และประเพณีทางน้ำ 8) อื่น ๆ ระบุ .....

61) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน (ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา) (ใส่ ✓ ในช่องว่าง)

ประเด็น	การเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต				หมายเหตุ (ในทาง +/-)
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ เปลี่ยน	
1) บรรยากาศ และสภาพความเป็นธรรมชาติโดยรวม					
2) สภาพของลำปะโดง คลอง และเครือข่ายลำน้ำ					
3) คุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลองกับการใช้ประโยชน์					
4) จำนวนและความหลากหลายของทรัพยากรสัตว์น้ำ					
5) ลักษณะของผู้คนในชุมชน					
6) ถนนหนทาง และการเข้าถึงยังชุมชน					
7) รูปแบบ/ลักษณะของอาคารบ้านเรือนภายในชุมชน					
8) การใช้ประโยชน์น้ำจากแม่น้ำลำคลองในชีวิตประจำวัน					
9) การทำมาหากิน อาชีพ และสภาพทางเศรษฐกิจ					
10) ชนิดของพันธุ์พืชที่ปลูกตามสวนต่าง ๆ					
11) การใช้เทคโนโลยีในการทำการเกษตร					
12) ความสัมพันธ์และความร่วมมือของคนในชุมชน					
13) การละเล่น และประเพณีทางน้ำ					
14) จิตสำนึกของผู้คนในการอนุรักษ์ของแม่น้ำลำคลอง					

62) ท่านคิดว่า ปัจจัยหรือสาเหตุสำคัญ อะไรที่ส่งผลให้ชุมชนของท่านมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากที่สุด

- 1) ..... 2) .....
 3) ..... 4) .....

ส่วนที่ 4 : ความทันสมัยของชุมชนริมน้ำ

63) ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ   2) ประถมศึกษา   3) มัธยมศึกษาตอนต้น
 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย   5) อนุปริญญา   6) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

64) ท่านคิดว่า ลูกหลานของท่านควรมีความรู้ หรือระดับการศึกษามากน้อยเพียงใด

- 1) ไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ   2) มีความรู้พออ่านออกเขียนได้   3) ระดับภาคบังคับ
 4) ระดับวิชาชีพ   5) ระดับมหาวิทยาลัย   6) ไม่ทราบ

65) ท่านคิดว่า อาชีพอะไรที่ท่านอยากให้ลูกหลานได้ประกอบอาชีพ

- 1) เกษตรกร   2) รับจ้าง / ลูกจ้าง
 3) ค้าขาย   4) พนักงานบริษัท
 5) ข้าราชการ   6) ไม่ทราบ   7) อื่น ๆ ระบุ .....

66) ภายในบ้านของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้ หรือไม่ (กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำถาม)

รายละเอียด	ไม่มี	ไม่มีแต่ตั้งใจจะซื้อ	มี
1) ตู้เย็น	☐	☐	☐
2) วิทยุ / เครื่องเล่นเสียง	☐	☐	☐
3) โทรศัพท์บ้าน / โทรศัพท์มือถือ	☐	☐	☐
4) โทรทัศน์	☐	☐	☐
5) เครื่องซักผ้า	☐	☐	☐
6) เครื่องทำน้ำอุ่น	☐	☐	☐
7) เต้าไมโครเวฟ	☐	☐	☐
8) เครื่องปรับอากาศ	☐	☐	☐
9) เครื่องคอมพิวเตอร์	☐	☐	☐
10) รถมอเตอร์ไซด์ / จักรยานยนต์	☐	☐	☐
11) รถยนต์ส่วนตัว	☐	☐	☐
12) จักรยาน	☐	☐	☐
13) เรือยนต์	☐	☐	☐
14) เรือพาย	☐	☐	☐

67) ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม สหกรณ์ หรือองค์กร (ทั้งในชุมชน และนอกชุมชน) อะไรบ้าง ?

- 1) ไม่มี   2) มี ระบุ .....

68) ปัจจุบัน ครอบครัวของท่านสินค้าที่เหล่านี้ จากแหล่งใดบ้าง (กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำถาม)

	ไม่ได้ซื้อ	ซื้อในชุมชน	ซื้อในเมือง ตามร้านทั่วไป	ซื้อในเมือง ซูเปอร์มาร์เก็ต	อื่น ๆ ระบุ
1) อาหารสด	☐	☐	☐	☐	.....
2) อาหารแห้ง	☐	☐	☐	☐	.....
3) เสื้อผ้า	☐	☐	☐	☐	.....
4) ของใช้ในครัวเรือน	☐	☐	☐	☐	.....
5) ของใช้ส่วนตัว	☐	☐	☐	☐	.....
6) เครื่องใช้ไฟฟ้า	☐	☐	☐	☐	.....
7) หนังสือพิมพ์/หนังสือ	☐	☐	☐	☐	.....
8) ป้าย / สารเคมีทางการเกษตร	☐	☐	☐	☐	.....

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชน

69) ท่านคิดว่า ผู้คนในชุมชนมีความรู้สึกอย่างไรต่อท้องถิ่นของตน

- 1) ไม่มีความเห็น
- 2) ไม่สนใจกับความเป็นไปของท้องถิ่น
- 3) รัก และไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น
- 4) สนใจและอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- 5) อื่น ๆ ระบุ .....

70) ท่านคิดว่า การฟื้นฟู หรือการพัฒนาชุมชน ของท่านควรเริ่มต้นจากสิ่งใด (เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ)

- 1) ไม่มีความเห็น
- 2) พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้คนในชุมชนมีงานทำ มีรายได้ ไม่ต้องย้ายออกไปหางานทำที่อื่น
- 3) พัฒนาระบบสาธารณสุขโลก และสาธารณสุขการภายในชุมชน
- 4) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ขนบประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) ส่งเสริมการรักษาความสะอาดน้ำในแม่น้ำลำคลอง และปรับปรุงระบบคลอง
- 6) ส่งเสริมการอนุรักษ์บ้านเรือนเก่าริมน้ำให้เป็นสิ่งล้ำค่าทางประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมของอัมพวา
- 7) อื่น ๆ ระบุ .....

71) ท่านคิดว่า ควรมีการดำเนินการหรือกิจกรรมอะไรที่เป็นการ กระตุ้น ให้คนในชุมชนเกิดความตระหนัก และเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของความเป็นชุมชนริมน้ำดั้งเดิม

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

72) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group)

ชุมชนย่านคลองอัมพวา : ชาวบ้านตำบลอัมพวา

ครั้งที่ 1 วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลอัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณประดิษฐ์ เอม โภษา	78	7) คุณธนากร สุทธิศักดิ์ศรี	58
2) คุณจันทร์ ลาภย์	75	8) คุณพิพัฒน์ สุทธิศักดิ์ศรี	60
3) คุณชลอ รอดครา	57	9) คุณวิทย์วรรณ โมลิพยนต์	72
4) คุณสุวรรณ บัวผึ้ง	67	10) คุณวัฒนา สวนสวัสดิ์	50
5) คุณยุพา แดงอ่อน	51	11) คุณถาวร ฐัยจิตร	70
6) คุณวินัย ทองแก้ง	60	12) คุณรัชชัย ชื่นอาภรณ์	66

ครั้งที่ 2 วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลอัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณประดิษฐ์ เอม โภษา	78	8) คุณธนากร สุทธิศักดิ์ศรี	58
2) คุณจันทร์ ลาภย์	75	9) คุณสุพจน์ พลเนียม	53
3) คุณชลอ รอดครา	57	10) คุณพิพัฒน์ สุทธิศักดิ์ศรี	60
4) คุณสุวรรณ บัวผึ้ง	67	11) คุณวิทย์วรรณ โมลิพยนต์	72
5) คุณยุพา แดงอ่อน	51	12) คุณพินิจ สะตะรัตน์	71
6) คุณพรดี สุทธิศักดิ์ศรี	40	13) คุณรัชชัย ชื่นอาภรณ์	66
7) คุณวินัย ทองแก้ง	60	14) คุณถาวร ฐัยจิตร	70

ชุมชนย่านคลองบางแค : ชาวบ้านตำบลบางแค และตำบลบางนางลี่

ครั้งที่ 1 วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2548 ณ วัดปรกสุธรรมาราม หมู่ 5 ต.บางแค อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณชุมพล เวชการ (หมู่ 1)	53	7) คุณจีรัง น้อยปาน (หมู่ 4)	42
2) คุณประนอม สุทธินิมิตร (หมู่ 1)	59	8) คุณวันชัย เวชการ (หมู่ 5)	42
3) คุณอบ น้อยมานะ (หมู่ 2)	68	9) คุณบัญชา อันแสง (หมู่ 6)	44
4) คุณนภาวดี เข้มปิว (หมู่ 3)	38	10) คุณมณฑา สุคนธ์เขต (หมู่ 6)	45
5) คุณพิศมัย เป้นมาก (หมู่ 3)	48	11) คุณกาหลง แผ่นสุวรรณ (หมู่ 6)	44
6) คุณสมศักดิ์ เตงรอด (หมู่ 3)	63	12) คุณชั้น บุญประสิทธิ์ (หมู่ 7)	70

ครั้งที่ 2 วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2548 ณ วัดปรกสุธรรมาราม หมู่ 5 ต.บางแค อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณชุมพล เวชการ (หมู่ 1)	53	10) คุณจีรัง น้อยปาน (หมู่ 4)	42
2) คุณประสุมิ สวัสดิผล (หมู่ 1)	42	11) คุณวันชัย เวชการ (หมู่ 5)	42
3) คุณสุชาติ สุกออินทร์ (หมู่ 1)	59	12) คุณบัญชา อันแสง (หมู่ 6)	44
4) คุณประนอม สุทธินิมิตร (หมู่ 1)	59	13) คุณมณฑา สุคนธ์เขต (หมู่ 6)	45
5) คุณสายันต์ เดชวิสัย (หมู่ 2)	54	14) คุณประทุม เวชการ (หมู่ 6)	48
6) คุณวีระ เป้นมาก (หมู่ 3)	50	15) คุณอุทัย รัตนสังข์ (หมู่ 6)	55
7) คุณจรินทร์ จาริยาภรณ์ (หมู่ 3)	57	16) คุณสม จักรกลัด (หมู่ 7)	57
8) คุณเสน่ห์ เวชการ (หมู่ 3)	46	17) คุณชั้น บุญประสิทธิ์ (หมู่ 7)	70
9) คุณสมศักดิ์ เตงรอด (หมู่ 3)	63		

ครั้งที่ 1 วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณพรชัย ทองอยู่พัฒนกุล (หมู่ 1)	43	7) คุณสุจินต์ วีระเสถียร (หมู่ 2)	64
2) คุณชัชวาลย์ กิตติปกรณ์ (หมู่ 2)	47	8) คุณเจริญ ถีอตรง (หมู่ 2)	65
3) คุณงาม อร่ามดี (หมู่ 2)	60	9) คุณอุดม กลิ่นเทศ (หมู่ 3)	59
4) คุณสว่าง นาคะศิริ (หมู่ 2)	53	10) คุณสมฤทธิ์ วงษ์สวัสดิ์ (หมู่ 4)	38
5) คุณจวน นันตสุคนธ์ (หมู่ 5)	66	11) คุณเจือ อยู่ดง (หมู่ 5)	72
6) คุณบุญส่ง เตียวรัตนวรา (หมู่ 2)	55	12) คุณปรีชา บุญพยนต์ (หมู่ 5)	59

ครั้งที่ 2 วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณพรชัย ทองอยู่พัฒนกุล (หมู่ 1)	43	9) คุณสุจินต์ วีระเสถียร (หมู่ 2)	64
2) คุณนิเวศน์ แดงอุไร (หมู่ 2)	34	10) คุณสำราญ ถือตรง (หมู่ 2)	40
3) คุณชัชวาลย์ กิตติปกรณ (หมู่ 2)	47	11) คุณเจริญ ถือตรง (หมู่ 2)	65
4) คุณณรงค์ จันทร์ตรง (หมู่ 2)	48	12) คุณอุดม กลิ่นเทศ (หมู่ 3)	59
5) คุณงาม อร่ามดี (หมู่ 2)	60	13) คุณสมฤทธิ วงษ์สวัสดิ์ (หมู่ 4)	38
6) คุณสว่าง นาคะศิริ (หมู่ 2)	53	14) คุณเจือ อยู่กล้า (หมู่ 5)	72
7) คุณจวน นันตสุคนธ์ (หมู่ 5)	66	15) คุณทวีป จ้อยเจริญ (หมู่ 5)	60
8) คุณบุญส่ง เคียวรัตนวรา (หมู่ 2)	55	16) คุณปรีชา บุญพยนต์ (หมู่ 5)	59

ชุมชนย่านท่าคา : ชาวบ้านตำบลท่าคา

ครั้งที่ 1 วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร หมู่ 5 ต.ท่าคา อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณอำนาจ แม่นจำรัส (หมู่ 1)	44	7) คุณบุญเชิด ยังประดิษฐ์ (หมู่ 7)	58
2) คุณทวีป เจือไทย (หมู่ 2)	48	8) คุณวินัย ภู่อกุล (หมู่ 8)	53
3) คุณอมรา ถิมนิยมธรรม (หมู่ 3)	50	9) คุณนิติญา หนวิจิต (หมู่ 9)	51
4) คุณธรรมรงค์ เกตุกาญจน์ (หมู่ 4)	58	10) คุณณรงค์ ธรรมสวัสดิ์ (หมู่ 10)	54
5) คุณสันติ สุขทวี (หมู่ 5)	69	11) คุณขวัญฤทัย ปานประทีป (หมู่ 11)	46
6) คุณดิเรก ประชานิยม (หมู่ 6)	57	12) คุณปรีชา แสงสาคร (หมู่ 12)	62

ครั้งที่ 2 วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2548 ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร หมู่ 5 ต.ท่าคา อ.อัมพวา

ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ	ผู้เข้าร่วมประชุม	อายุ
1) คุณอำนาจ แม่นจำรัส (หมู่ 1)	44	9) คุณเรวดี แสงหล่อ (หมู่ 8)	49
2) คุณทวีป เจือไทย (หมู่ 2)	48	10) คุณนิติญา หนวิจิต (หมู่ 9)	51
3) คุณอมรา ถิมนิยมธรรม (หมู่ 3)	50	11) คุณสุชาติ ช่วยชูวงศ์ (หมู่ 9)	36
4) คุณธรรมรงค์ เกตุกาญจน์ (หมู่ 4)	58	12) คุณณรงค์ ธรรมสวัสดิ์ (หมู่ 10)	54
5) คุณสันติ สุขทวี (หมู่ 5)	69	13) คุณสมชาย ประชานิยม (หมู่ 11)	42
6) คุณดิเรก ประชานิยม (หมู่ 6)	57	14) คุณขวัญฤทัย ปานประทีป (หมู่ 11)	46
7) คุณบุญเชิด ยังประดิษฐ์ (หมู่ 7)	58	15) คุณปรีชา แสงสาคร (หมู่ 12)	62
8) คุณวินัย ภู่อกุล (หมู่ 8)	53	16) คุณเดือน เทียนประเสริฐ (หมู่ 12)	38

ภาคผนวก ง

แนวคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย

หัวข้อวิจัย : การเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดของชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในพื้นที่อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ดำเนินการวิจัย : นางสาววิลาวัลย์ ภมรสวรรณ

แนวคำถามหลักที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยจะเน้นในเรื่องของการอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อระบุถึงความเป็นชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในพื้นที่แถบอัมพวา การเปลี่ยนแปลง และความสามารถของการอยู่รอดได้ของชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในยุคปัจจุบัน แล้วนำไปสู่การอภิปรายในประเด็นการอนุรักษ์และการพัฒนาชุมชนริมน้ำที่สอดคล้องและเหมาะสม โดยมีแนวคำถามในการอภิปรายดังต่อไปนี้

คำถามที่ 1 : สิ่งที่ยังบอกหรือแสดงถึงความเป็นชุมชนริมน้ำดั้งเดิมที่มีมาแต่ครั้งอดีตในพื้นที่แถบอัมพวา ?

- ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคาร สถานที่ที่สำคัญ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ฯลฯ
- ด้านเศรษฐกิจ เช่น การทำมาหากิน ระบบการผลิต การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- ด้านสังคม และวัฒนธรรม เช่น คน กลุ่มคน วิธีการดำเนินชีวิต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

คำถามที่ 2 : ลักษณะความแตกต่างระหว่างอดีต - ปัจจุบันของชุมชนริมน้ำในพื้นที่แถบอัมพวามีลักษณะอย่างไร และมีพัฒนาการมาอย่างไร ?

คำถามที่ 3 : ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับชุมชนริมน้ำในพื้นที่แถบอัมพวานั้นคืออะไร ?

คำถามที่ 4 : อะไรเป็นปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ความเป็นชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในพื้นที่แถบอัมพวา ยังคงสามารถดำรงอยู่และสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ?

คำถามที่ 5 : ความต้องการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนริมน้ำในพื้นที่แถบอัมพวามีจุดมุ่งหมายเพื่อสิ่งใด ?

คำถามที่ 6 : การอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนริมน้ำในพื้นที่แถบอัมพวาควรเริ่มต้นจากสิ่งใดเป็นอันดับแรก ?

คำถามที่ 7 : ใครควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนริมน้ำร่วมกันบ้าง และอย่างไร ?

.....

ภาคผนวก จ

แบบสำรวจภาคสนาม

หัวข้อวิจัย : การเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดของชุมชนริมน้ำดั้งเดิมในพื้นที่อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ดำเนินการวิจัย : นางสาววิลาวัลย์ ภมรสวรรณ

แบบสำรวจนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้การเก็บข้อมูลในพื้นที่ตามสภาพความเป็นจริงจากการสังเกต เพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ของนิสิตภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริเวณที่ทำการสำรวจ .....

อยู่ในเขตหมู่บ้าน ..... ตำบล ..... อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ทำการสำรวจ ..... วันที่ .....

ส่วนที่ 1 : สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และระบบนิเวศ (ภาพรวมที่ปรากฏ)

1) สภาพทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

1.1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และลักษณะการใช้ที่ดิน

.....

1.2) ความหลากหลาย และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ (เช่น ดิน สัตว์น้ำ พืชพรรณ ฯลฯ)

.....

1.3) ความกลมกลืน/สอดคล้องระหว่างสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

.....

1.4) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

.....

2) ลักษณะของลำน้ำ และเครือข่ายลำน้ำ

2.1) ลักษณะของลำน้ำ และความเชื่อมโยงของเครือข่ายลำน้ำ

.....

2.2) สภาพน้ำ และคุณภาพน้ำในลำน้ำ

.....

2.3) ความกลมกลืนและสอดคล้องระหว่างลำน้ำ ดึง และพื้นที่บนฝั่ง

.....

2.4) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

.....

3) ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และอาคารบ้านเรือนในชุมชน

3.1) สภาพพื้นที่ที่ตั้งอาคารบ้านเรือน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มบ้านอาคารเรือนในชุมชน (การวางตัว การกระจายตัว ความหนาแน่น การเข้าถึง)

.....
ลักษณะอาคารบ้านเรือน และองค์ประกอบ โคขรรอบ (ลักษณะที่โดดเด่น วัสดุที่ใช้ การถอยร่น ฯลฯ)

.....
สภาพและคุณค่าของอาคารบ้านเรือน (สังเกตสภาพภายในที่น่าสนใจ การใช้สอย ลักษณะดั้งเดิม ฯลฯ)

3.2) ลักษณะหรือสภาพของการใช้พื้นที่บริเวณริมน้ำ

3.3) ความกลมกลืนของอาคารบ้านเรือนกับสภาพแวดล้อม

3.4) บริเวณที่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือศูนย์กลางของชุมชน

3.5) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

4) ระบบการคมนาคมขนส่ง

4.1) ลักษณะและรูปแบบการสัญจรทางน้ำ (การเข้าถึง เส้นทาง ความถี่ การบริการ พาหนะที่นิยมใช้ ฯลฯ)

4.2) ลักษณะและรูปแบบการสัญจรทางบก (การเข้าถึง เส้นทาง ความถี่ การบริการ พาหนะที่นิยมใช้ ฯลฯ)

4.3) ลักษณะของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

4.4) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

5) การขยายตัวของพื้นที่

5.1) ลักษณะการขยายตัวของอาคารบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้าง

5.2) ความสะดวกสบาย การเข้าถึงพื้นที่ และกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของชุมชน

5.3) สาธารณูปโภค และสาธารณูปการในพื้นที่

5.4) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

ส่วนที่ 2 : สภาพทางเศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพของผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนริมน้ำ (ภาพรวมที่ปรากฏ)

6) ลักษณะอาชีพ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ลักษณะการผลิต ทรัพยากรที่ใช้ การใช้และการจัดการพื้นที่ ฯลฯ)

.....

7) ลักษณะผลผลิต การกระจายผลผลิต และการแลกเปลี่ยน

.....

9) สภาพโดยรวมในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

.....

ส่วนที่ 3 : วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน (ภาพรวมที่ปรากฏ)

10) ลักษณะประชากร และกลุ่มคนในชุมชน (เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ฯลฯ)

.....

11) ความผูกพันของผู้คน การรวมกลุ่ม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (ลักษณะกิจกรรม การใช้พื้นที่ ช่วงเวลา ฯลฯ)

.....

12) การใช้เวลาว่าง และนันทนาการของผู้คนในชุมชน

.....

13) ลักษณะของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำลำคลองที่พบเห็นทั่วไป (ความผูกพันของผู้คนกับแม่น้ำลำคลอง)

.....

14) การดูแลรักษาสภาพพื้นที่ในชุมชน และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

.....

15) ลักษณะหรือสิ่งที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พบเห็นได้

.....

16) สภาพโดยรวมของชุมชนในปัจจุบัน และปัญหาที่พบ

.....

ส่วนที่ 4 : การรับรู้ถึงเอกลักษณ์ และภาพลักษณ์ของชุมชน

17) เอกลักษณ์ทางด้านจินตภาพ และองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน (ทางสัญจร ย่าน จุดสังเกต จุดรวม ฯลฯ)

.....

.....

18) สภาพภูมิทัศน์ และบรรยากาศโดยรวมภายในชุมชน

.....

.....

19) สิ่งที่สังเกตหรือรับรู้ได้ถึงความเป็นตัวตน ลักษณะเฉพาะ หรือภาพลักษณ์ของชุมชนริมน้ำบริเวณที่สำรวจ

.....

.....

*****

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

- ชื่อ-สกุล : นางสาววิลาวัณย์ ภมรสวรรณ
- สถานที่ทำงาน : ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ระดับการศึกษา : - วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี พ.ศ.2534
- การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537
- Guest student in Environmental Management Program
Department of Development and Planning, Aalborg University, DENMARK.
1 February – 30 June 2002.

